

GRĮŽIMAS IŠ NORVEGIJOS KĄ REIKIA ŽINOTI?

RENKUOSI
LIETUVĄ

KUO PASIRŪPINTI PRIEŠ IŠVYKSTANT?

Informuokite apie išvykimą toliau nurodytas institucijas:

Nacionalinį gyventojų registrą
(nov. Folkeregister)
informuokite internetu
<https://www.skatteetaten.no>

Norvegijos mokesčių agentūrą
(nov. Skatteetaten) galite
informuoti užpildę el. formą
RF1402E arba išsiuntę užpildytą
formą adresu:

Skatteetaten
Postboks 9200 Grønland
NO - 0134 OSLO

Jei turite vaikų, praneškite apie išvykimą mokyklai, darželiui ar kitai ugdymo įstaigai. Įspėjimo terminas paprastai yra vienas mėnuo, tačiau rekomenduojame teirautis konkrečioje mokykloje.

Nutraukite Norvegijos Darbo ir socialinės rūpybos tarnybos (NAV) mokamas išmokas.

Palikite prisijungimus prie „Altinn“ sistemos, pasitikrinkite, ar galite susigrąžinti permokėtus mokesčius.

Nutraukite nuomos sutartį, susigrąžinkite sumokėtą užstatą, sumokėkite visus komunalinių paslaugų (dujų, elektros) ir kitus priklausančius mokesčius, informuokite paslaugų (televizijos, interneto, mobiliojo ryšio ir pan.) teikėjus.

KOKIAIS DOKUMENTAIS PASIRŪPINTI?

Darbo sutartys, algalapiai

A1

Pažyma apie socialinio draudimo laikotarpius. Pažymą galima gauti www.nav.no

PD U2 (SED U 008)

jei jau Norvegijoje gaunamą nedarbo išmoką (norv. Dagpenger) norite perkelti į Lietuvą (išmoka gyvenant Lietuvoje gali būti mokama tris mėnesius).

Medicinių įstaigų išrašai.

Norvegijoje įgyti diplomai, rekomendacijos ir pan.

PD U1 (N-301)

jei planuojate grįžę pretenduoti į nedarbo išmokas Lietuvoje.

PAŽYMAS, RODANČIOS SOCIALINIŲ ĮMOKŲ MOKĖJIMĄ (NORV. TRYGDEAVGIFT),

kurių reikia susumuoti Norvegijoje įgytą darbo stažą, Lietuvoje gauti motinystės ar ligos išmokas.

Dokumentai, įrodantys vaikų pabaigtą ugdymo programą ar jos dalį; pažymos iš lituanistinės mokyklos (jei mokytasi).

GRĮŽIMAS SU VAIKAIS

Grįždami su vaikais, iš anksto pasidomėkite, kokią ugdymo įstaigą jie galėtų lankyti, su pasirinkta mokykla aptarkite adaptacijos klausimus ir pateikite prašymą stoti į eilę mokytis. Tai galite padaryti internetu arba atėję į mokyklą. Iš užsienio grįžtantiems vaikams numatyta pagalba: didesnis finansavimas, individualizuota pagalba integruojantis, išlyginamosios klasės, papildomos lietuvių k. pamokos ir pan. Lietuvoje auga specializuotų mokyklų iš užsienio grįžusiems vaikams integruoti tinklas.

Vaikas, kurio gimimo metu bent vienas iš tėvų yra Lietuvos pilietis, net jei gimė užsienyje, įgyja Lietuvos Respublikos (LR) pilietybę. Vaikai, kurie gimdami įgyjo Lietuvos pilietybę, o kitos valstybės pilietybę įgyjo iki 18 metų, gali išsaugoti daugybę pilietybę.

Norvegijoje gimusio vaiko įtraukimas į apskaitą

Jei bent vienas iš tėvų vaiko gimimo metu yra Lietuvos pilietis, vaiko gimimas turi būti įtrauktas į apskaitą Lietuvoje. Dokumentus dėl Norvegijoje gimusio vaiko gimimo įtraukimo į apskaitą turi pateikti vienas iš vaiko tėvų, Lietuvos Respublikos pilietis. Teiktini dokumentai:

prašymas įtraukti vaiko gimimą į apskaitą

tėvų asmens tapatybę patvirtinantys dokumentai

Norvegijoje išduotas ir legalizuotas vaiko gimimo liudijimas bei jo vertimas į lietuvių k. (norr.

Fødselsattest)

Dokumentus dėl vaiko gimimo įtraukimo į apskaitą galima pateikti LR civilinės metrikacijos įstaigai Lietuvoje, LR ambasadai Norvegijoje arba internetu per Registru centro savitarną.

Norvegijoje gimusio vaiko gimimo liudijimą išduoda Norvegijos mokesčių inspekcija (norr. Skattee taten). Norvegijos gyventojų registro (norr. Folkeregistre) išduotą gimimo liudijimą, patvirtintą pažyma Apostille ir išverstą į lietuvių kalbą, legalizuoja Apskrities valdytojo įstaiga (norr. Statsforvalteren (anksčiau Fylkesmannen)).

PIRMIEJI ŽINGSNIAI GRĮŽUS Į LIETUVĄ

1

Gyvenamoji vieta

Deklaruokite gyvenamąją vietą per 1 mėn. internetu www.epaslaugos.lt arba nuvykę į savivaldybę ar seniūniją, kurioje gyvenate.

Privalomasis sveikatos draudimas (PSD)

Jeigu grįžę iš Norvegijos kurį laiką nedirbate ir nesate draudžiamas valstybės lėšomis, [sumokėkite PSD imokas](#).

2

3

Sveikatos priežiūros įstaiga

Pasirinkite ir prisiregistruokite medicinos įstaigoje, kuri yra [sudariusi sutartį su Teritorine ligonių kasa](#) dėl paslaugų teikimo ir apmokėjimo.

Banko sąskaita

Dauguma bankų leidžia atsidaryti sąskaitą internetu. Turėdami el. bankininkystę ir prisijungimo duomenis prie elektroninių valdžios vartų galėsite registruotis ir teikti prašymus įvairioms institucijoms, deklaruoti gyvenamąją vietą.

4

5

Darbas

Jeigu darbo ieškosite tik grįžę – [registruokitės Užimtumo taryboje \(UŽT\)](#). Čia jums padės susirasti darbą arba persikvalifikuoti.

Išmokos

Jeigu grįžę neturite pajamų, galite susumuoti Norvegijoje įgytą darbo stažą ir kreiptis dėl socialinių išmokų į „[Sodra](#)“ arba [gyvenamosios vietos savivaldybę](#).

6

PRIVALOMASIS SVEIKATOS DRAUDIMAS (PSD)

Lietuvoje apdraustuoju laikomas tas, už kurį mokamos PSD įmokos arba kuris jas moka pats. Jei grįžę kurį laiką nedirbate ir nesate draudžiamas valstybės lėšomis, PSD įmokas turite **mokėti savarankiškai**. Įmokas reikia mokėti nuo pat gyvenamosios vietos deklaravimo Lietuvoje pradžios. Apsidraudę pasirinkite pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigą ir šeimos gydytoją.

Kas draudžiamas PSD valstybės lėšomis?

Moksleiviai ir
dieninių studijų
studentai

UŽT registruoti
bedarbiai

Vienas iš tėvų, auginantis
vaiką iki 8 m. arba bent
du nepilnamečius vaikus

Asmenys,
gaunantys bet
kurios rūšies pensiją

ir kitos asmenų grupės, kurias galite rasti www.vlk.lt

Jei nedeklaravote savo išvykimo į Norvegiją, Lietuvoje jums galėjo susikaupti PSD skola. Taip atsitinka todėl, kad PSD įmokas renkanti „Sodra“ neturėjo duomenų apie išvykimą ir taikė jums prievolę mokėti PSD įmokas. Asmuo gali būti draustas PSD tik vienoje šalyje, tad jei buvote draustas Norvegijoje, o Lietuvoje tuo tarpu susikauptė skola, ją galite panaikinti „Sodrai“ pateikę AI pažymą iš Norvegijos Darbo ir socialinės rūpybos tarnybos (NAV). Ją galima pateikti prisijungus prie asmeninės „Sodros“ paskyros, siunčiant el. paštu info@sodra.lt (laiškas turi būti pasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu) arba kreipiantis į teitorinį „Sodros“ skyrį.

DARBAS GRĮŽUS Į LIETUVĄ

Lietuva grįžtantiesiems gali pasiūlyti įvairių darbo vietų. Darbo užmokestis Lietuvoje jau ilgą laiką kyla, remiantis Valstybės duomenų agentūros duomenimis, vidutinis atlyginimas nuo 2018 m. iki 2022 m. padidėjo net 83,5 %. Grįžę galite registruotis Užimtumo taryboje, kur gausite pagalbą ieškodami darbo, galėsite įgyti naują kvalifikaciją, tobulinti esamas kompetencijas. Užt svetainėje galima rasti ir paklausiu profesijų sąrašą, kuris atnaujinamas pagal kiekvieno mėnesio laisvų darbo vietų skaičių.

Ieškodami darbo internete atkreipkite dėmesį ne tik į plačiai žinomas Lietuvos darbo paieškos tinklapius (www.cvonline.lt, www.cvbanks.lt, www.cv.lt, [linkedin](https://www.linkedin.com)), bet ir į specialiai grįžtantiems iš užsienio skirtus projektus: [Gal į Lietuvą](#), [Work In Lithuania](#). Šalyje sparčiai plečiasi ir tarptautinės mėsės, ieškančios patirties užsienyje turinčių, užsienio kalbomis kalbančių darbuotojų.

• Norvegijoje įgytų diplomų pripažinimas

Jei gausite aukštąjį išsilavinimą įgijote Norvegijoje ir ketinate toliau studijuoti Lietuvoje, jums reikės įgyto diplomo pripažinimo. Jį atlieka Studijų kokybės vertinimo centras arba įgaliotoji aukštoji mokykla. Užsienyje įgyto mokslo (meno) daktaro laipsnio pripažinimą atlieka Lietuvos mokslo taryba.

Lietuviams, užsienyje praleidusiems bent 3 m., stojant į Lietuvos aukštąsias mokyklas papildomai pridedamas vienas konkursinis balas.

• Norvegijoje įgytų kvalifikacijų pripažinimas

Ar jums reikės pripažinti įgytą kvalifikaciją Lietuvoje priklauso nuo profesijos: ar ji yra reglamentuojama (pvz., taikoma medicinos, teisininkams, mokytojams ir kitoms profesijoms, kurias galite patikrinti Reglamentuojamų profesijų sąrašė). Reglamentuojamas profesijas pripažįsta atskirai prie atitinkamų ministerijų esančios komisijos. Jei jūsų profesija neregamentuojama, apie kvalifikacijos tinkamumą sprendžia pats darbdavys.

NUOTOLINIS DARBAS

Lietuva su Norvegija turi dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį, apsaugančią nuo mokesčių mokėjimo abiejose šalyse. Pagal šią sutartį, pajamos yra apmokestinamos tik toje šalyje, kurioje asmuo yra rezidentas. Jei gyvenate Lietuvoje ir dirbate Norvegijos darbdaviui – pajamos apmokestinamos Lietuvoje.

Nors Lietuva su Norvegija turi dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį, apsaugančią nuo mokesčių mokėjimo abiejose šalyse, iš darbo santykių gaunamas užmokestis yra automatiškai apmokestinamas gyventojų pajamų mokesčiu (GPM).

Jei asmuo faktiškai Norvegijoje išbuvo ištisai ar su pertraukomis trumpiau nei 183 dienas, jam taikoma riboto apmokestinimo taisyklė ir jis gali pasirinkti apmokestinti Norvegijoje gautas pajamas nuolatinio rezidavimo šalyje – Lietuvoje. **Kaip tai padaryti:**

- iš anksto susitarti su darbdaviu Norvegijoje, jog iš darbo santykių gautos pajamos bus apmokestinamos Lietuvoje ir tam užpildyti reikiamą formą Norvegijoje. Pagal bendrą tvarką deklaruoti Norvegijoje pagal darbo sutartį gautas pajamas Lietuvos valstybinei mokesčių inspekcijai (VMI);

arba

- pasibaigus kalendoriniams metams atlikti mokesčių deklaraciją Norvegijoje ir susigrąžinti sumokėtus mokesčius, pateikus pažymą FR 0594 iš VMI patvirtinančią jog pajamos buvo apmokestintos Lietuvoje.

Jei darbuotojo fizinė darbo vieta faktiškai ir pagal darbo sutartį yra Norvegijoje ir dėl to asmuo praleidžia daugiau nei 183 dienas šalyje mokesčiai mokami Norvegijoje. Jei norėsite susigrąžinti permokėtus mokesčius Norvegijoje, VMI galėsite išsiimti rezidavimo vietą patvirtinančią

FR0254 formą.

Atvykimo išmoka

Jei užsienyje gyvenote bent 5 pastaruosius metus, o grįžę neterminuotai įsidarbinate Lietuvoje pagal profesiją, įtrauktą į aukštą pridėtinę vertę kuriančių profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvoje, sąrašą, ir gaunate ne mažesni negu 4,1 MMA darbo užmokestį, galite pretenduoti į valstybės skiriamą vienkartinę atvykimo išmoką (4,1 MMA).

Dėl išmokos gavimo sąlygų kreipkitės į UŽT (el. pašto adresu: atvykimoismoka@uzt.lt)

Nedarbo išmoka Lietuvoje gali būti skirta UŽT registruotam bedarbiui, jei jis turi bent 12 mėn. nedarbo draudimo stažą per paskutinius 2,5 metų. Norvegijoje įgytas darbo stažas gali būti susumuotas „Sodrai“ pateikus PD U1 formą.

Išmoka mokama 9 mėn., o ją apskaičiuojant atsižvelgiama į pajamas, gautas Norvegijoje.

Nedarbo išmokos perkėlimas iš Norvegijos

Grįžę į Lietuvą galite dar 3 mėn. gauti Norvegijoje paskirtą nedarbo išmoką (norv. Dagpenger), pateikdami UŽT Norvegijoje išduotą PD U2 formą. Išmokos dydis išliks toks, koks jau buvo apskaičiuotas Norvegijoje. Svarbu, kad iki išvykimo į Lietuvą bent 4 savaites gautumėte išmoką. Grįžę į Lietuvą per 7 d. užsiregistruokite UŽT ir pateikite PD U2 formą.

Perkeliant nedarbo išmoką išsiregistruoti iš Norvegijos nereikia.

MOTINYSTĖS / TĖVYSTĖS/ VAIKO PRIEŽIŪROS IŠMOKOS

Norint gauti motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros išmokas, Lietuvoje reikia turėti bent 12 mėn. motinystės socialinio draudimo stažą per pastaruosius 2 metus. Jei Lietuvoje įgyto stažo pritrūktų, būtų atsižvelgiama į Norvegijoje sukauptą stažą. Tokiu atveju „Sodra“ kreiptųsi į Norvegiją ir gautų patvirtinimą dėl jūsų stažo. Sumuojant stažą būtina, kad asmuo būtų dirbęs Lietuvoje. Sumuojant stažą būtina, kad asmuo per paskutinius 24 mėnesius būtų dirbęs Lietuvoje. Nustatant išmokos dydį atsižvelgiama tik į Lietuvoje gautas pajamas

VAIKO PRIEŽIŪROS
ATOSTOGŲ TRUKMĖ
LIETUVOJE

iki 3 metų

Vienkartinė išmoka gimus vaikui

Jei į Lietuvą grįžtate su vaiku iki 1 m., galite kreiptis į savivaldybę dėl vienkartinės išmokos gimus vaikui.

Išmoka vaikui

Vaikams iki 18 m. (tam tikrais atvejais – iki 23 m.) mokamos kas mėnesinės vaiko išmokos. Jei visa šeima iš Norvegijos grįžta gyventi į Lietuvą, vaiko išmokos bus skiriamos Lietuvoje. Jei tėvai dirba skirtingose šalyse, išmoką vaikui mokės ta valstybė, kurioje gyvena vaikas. Dažnai savivaldybė, prieš skirdama išmoką Lietuvoje, prašo pateikti įrodymą, kad vaiko išmokos (norv. Barnetrygd) mokėjimas Norvegijoje yra nutrauktas. Dėl įrodymo kreipkitės į Norvegijos Darbo ir socialinės rūpybos tarnybą (NAV).

Šeimos ir darbo derinimas

Mamos ir tėčiai, auginantys vieną vaiką iki 12 m., įgyja teisę į mamadienį ir tėvadienį 1 kartą per 3 mėnesius. Auginantieji 2 ir daugiau vaikų iki 12 m. gali pasinaudoti 1 papildoma poilsio diena per mėnesį. 2 papildomos poilsio dienos per mėnesį priklauso kiekvienam iš tėvų, auginančių 3 ir daugiau vaikų iki 12 m.

SENATVĒS PENSIJOS DIRBUSIESIEMS NORVEGIJOJE

Lietuvoje senatvės pensija skiriama asmenims:

sulaukusiems
senatvės pensijos
amžiaus

turintiems bent minimalų
pensijų socialinio
draudimo stažą

15 m.

MINIMALUS DARBO
STAŽAS PENSIJAI
LIETUVOJE

Jei darbo stažo įgyto Lietuvoje pritrūks, bus pridėtas Norvegijoje įgytas stažas. Jei Norvegijoje nesukauptėte minimalaus stažo pensijai, galite pridėti Lietuvoje įgytą stažą. Nustačius teisę į pensiją, kiekviena šalis mokės savo pensijos dalį. Norvegija mokės už Norvegijoje įgytą stažą, Lietuva – už Lietuvoje įgytą stažą. Atėjus pensiniam amžiui „Sodra“ pati susisieks su Norvegijos institucijomis dėl stažo patvirtinimo – jums patiems dėl stažo sumavimo rūpintis nereikia. Norėdami turėti teisę į Norvegijos senatvės pensiją, turite turėti penkerių metų socialinio draudimo stažą Norvegijoje. Socialinio draudimo stažas Norvegijoje gali būti derinamas su socialinio draudimo stažu iš kitos EEE šalies, tačiau iš viso turi sudaryti bent penkerių metų bendras stažas. Norint taip sumuoti, turite turėti ne mažesnj nei vienerių metų Norvegijos socialinio draudimo stažą.

Lietuvoje sukauptą stažą galite patikrinti www.sodra.lt

Norvegijoje sukauptą stažą, jei turite e. ID prisijungimus (**MinID**), galite patikrinti internetu. Jeigu neturite, susisiekite su Norvegijos darbo ir socialinės rūpybos tarnyba.

Pensinis amžius Norvegijoje ir Lietuvoje skiriasi. Pensiją Norvegija pradės mokėti tik tuomet, kai sulauksite pensinio amžiaus pagal Norvegijos įstatymus (šiuo metu Norvegijoje - 67 m., Lietuvoje - moterų pensinis amžius - 64 m., vyrų - 64 m. ir 6 mėn.).

VAIRAVIMAS LIETUVOJE

Norvegijoje išduotas vairuotojo pažymėjimas galioja kaip ir lietuviškasis, tad su juo galite drąsiai vairuoti ir Lietuvoje iki dokumento galiojimo pabaigos.

Norėdami pasikeisti pažymėjimą į lietuvišką, papildomų egzaminų laikyti neturėsite. VĮ „Regitra“ padalinyje pateikite:

asmens tapatybės kortelę ar pasą

vairuotojo medicininę pažymą

Norvegijoje išduotą vairuotojo pažymėjimą

Jei jūs šeimės nariai – Norvegijos piliečiai, nepamirškite, kad norėdami būti Lietuvoje ilgiau nei 90 d. per pusmetį jie turės gauti teisės gyventi Lietuvos Respublikoje pažymėjimą. Jei į Lietuvą atvykstama kartu su LR piliečiu užsieniečiai iškart gali kreiptis dėl nuolatinio teisės gyventi pažymėjimo. Prašyma reikia pateikti per 3 mėn. nuo atvykimo į Lietuvą dienos (svetainėje www.migracija.lt). Iš anksto pasirūpinkite reikalingais dokumentais (santuokos liudijimų dokumentais, pagrindžiančiais, kad LR pilietis kurį laiką gyveno Norvegijoje ar kitoje ES valstybėje po 2004 m. gegužės 1 d. (pvz., Norvegijoje išduotas leidimas gyventi, nuomos ar darbo sutartis ir kt.).

Deklaruoti gyvenamąją vietą Lietuvoje užsieniečiai gali tik nuvykę į savivaldybę ar seniūniją.

KUR KREIPTIS?

Raskite visą Jums reikalingą informaciją
apie grįžimą vienoje vietoje!

www.renkuosilietuva.lt

Renkuosi Lietuvą

8 800 22922

(nemokami skambučiai iš Lietuvos)

+370 525 14352

(skambinant iš užsienio)

renkuosilietuva@iom.int

Nemokamos psichologinės konsultacijos:

psichologas@iom.int

Laukiame sugrįžtant namo!

GLOBALI LIETUVA

Informacija parengta 2023 m. rugpjūčio mėn.